QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA

ONOR IMĦALLEF
DR FRANCESCO DEPASQUALE
LL.D. LL.M. (IMLI)

Seduta ta' nhar il-Ħamis
Ħdax (11) ta' Jannar 2024

Fl-Atti tal-Mandat ta' Inibizzjoni Numru 2299/2023

William Curmi Cassar (ID 483175M) u Eleanor Curmi Cassar (234481M)

Vs

Awtorita' tal-Artjiiet

Il-Qorti:-

Rat ir-rikors ippreżentat mir-rikorrenti konjuġi Curmi Cassar fejn talbu lill-Qorti sabiex iżżomm lill-Awtorita' intimata milli:

> *Tbiegħ, tpartat jew b'kull mod tittrasferixxi u/jew tinnegozja u/jew tidħol f'kull forma ta' ftehim jew negozjati ma' terzi sabiex tiddisponi u/jew tittrasferixxi l-garaxx 179, fi Triq Ponsomby fil-Mosta*

Rat illi, fit-12 ta' Diċembru 2023, dina l-Qorti laqgħet it-talba provviżorjament filwaqt illi ordnat notifika lill-kontro parti, li kellha għaxart ijiem sabiex tirrispondi, u appuntat ir-rikors għat-trattazzjoni għat-8 ta' Jannar 2024.

Rat illi fil-21 ta' Diċembru 2023, l-Awtorita' intimata ppreżentat r-risposta tagħha fejn oġġezzjonat għall-ħruġ tal-Mandat ta' Inibizzjoni stante illi qalet s-segwenti:

- li l-garage ser jingħata lill-għaqda filantropika ossija Organizazzjoni Volontarja ta' Mosta Rotunda Foundation a tenur tal-Artikolu 31(g)(e) tal-Kap 573.
- Li ma teżistix l-element tal-preġudizzju irrimedjabbli peress illi r-rikorrenti qatt ma kellhom garanzija illi l-garage kien ser jingħata lilhom.

Semgħet lill-intimat jiddikjara illi, a tenur tal-Artikolu 873 (3), il-fond ser jingħata lill-Organizazzjoni Volontarja ta' Mosta Rotunda Foundation.

Semgħet it-trattazzjoni tal-abbli difensuri tal-partijiet, li saret fis-seduta tat-8 ta' Jannar 2024, wara liema trattazzjoni ir-rikors ġie differit għas-sentenza għal-lum.

Konsiderazzjonijiet legali

Jirriżulta illi, a tenur ta' l-Artikolu 873(1) tal-Kap.12, l-iskop ta' Mandat ta' Inibizzjoni huwa dak illi jżomm persuna jew entita' milli tagħmel kwalunkwe ħaġa li tista' tkun ta' preġudizzju għall-persuna li qed titlob il-mandat.

Jirriżulta ukoll illi, a tenur ta' l-Artikolu 873(2) tal-Kap. 12, il-Qorti m'għandhiex toħroġ tali mandat jekk ma tkunx sodisfatta li dak il-mandat huwa meħtieġ sabiex jitħarsu l-jeddijiet tar-rikorrent, u li r-rikorrent prima facie jidher li għandu dawk il-jeddijiet.

Il-Qorti hawnhekk tagħmel referenza għall-konsiderazzjonijiet magħmula minn dina l-Qorti, diversament ppresjeduta, fil-Mandat ta' Inibizzjoni Nru 1710/16LM fl-ismijiet "**Mary Grace D'Amato vs Raymond Micallef et**" deċiż fis-16 ta' Diċembru 2016, fejn, dwar l-elementi rikjest għall-ħruġ ta' Mandat ta' Inibizzjoni, għamlet is-segwenti osservazzjonijiet eruditi:

> *Illi jirriżultaw minn dan l-artikolu tliet presupposti għall-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni:*
>
> *(1) <u>ikun sejjer isir xi att li jista' jkun ta' preġudizzju ta' xi jedd tar-rikorrenti</u>: il-periklu jkun għad-dritt fiż-żmien meħtieġ biex jinkiseb pronunzjament fil-mertu, l-hekk imsejjaħ periculum in mora.*
>
> *(2) <u>iż-żamma tal-imsemmi att tkun meħtieġa biex jiġi mħares dan il-jedd</u>: tenut kont tal-fatt illi s-subinċiż (2) huwa marbut mas-subinċiż (1) tal-Artikolu 873, il-Qorti trid tqis ukoll l-element tal-grad ta' preġudizzju. Rikonoxxut il-jedd prima facie tar-rikorrenti, l-grad ta' preġudizzju rikjest bħala bażi ta' akkordar ta' ħruġ ta' mandat, hu preġudizzju "li ma jkun jista' jiġi irrimedjat". Irid jingħad ukoll jekk l-inkonvenjent jew in-nuqqas lamentat jista' jitneħħa, imqar b'deċiżjoni wara li jiġi mistħarreġ il-każ l-mertu, jiġi nieqes dan l-element meħtieġ għall-ħruġ tal-Mandat.*
>
> *Apparti minn dan, ħsara jew preġudizzju ma titqiesx bħala irrimedjabbli meta si tratta ta' telf pekunjarju ċjoè telf ta' qligħ jew flus. Di fatti, skont l-insenjament mogħti fid-digriet finali fl-ismijiet* ***Francis Barbara et vs. Carmelo Barbara et*** *deċiża fit-13 ta' Mejju, 2014, per Onor. Imħallef J.R.Micallef:*
>
> > *"Tqis illi huwa wkoll miżmum li il-ħruġ ta' Mandat ta' Inibizzjoni ma jingħatax fejn il-pretensjoni ta' min jitolbu tkun waħda li tirreferi għal kumpens kwantifikabbli u ħlas ta' danni meta dan jista' jitħares b'rimedju proċedurali kawtelatorju ieħor skont il-liġi".*

(3) <u>ikun jidher prima facie li r-rikorrent għandu dak il-jedd</u>: il-liġi tħares il-jedd prima facie bħala rekwiżit meħtieġ għall-ħruġ tal-Mandat. Irid għalhekk, ikun jedd, anke jekk prima facie, biex jimmerita ħarsien. Mhux biżżejjed li jkun sempliċi diffikultà, disaġju jew tħassib. Dwar il-prova tal-jedd prima facie, l-Qorti tal-Appell, fis-sentenza tagħha tal-14 ta' Lulju, 1988 fil-kawża Sonia Grech pro et noe vs. Stephanie Manfré (Kollez. Vol. LXXII.II.295) irriteniet is-segwenti:

> *"... huwa rekwiżit oġġettiv u mhux soġġettiv, ma jiddependix mill-element diskrezzjonali tal-ġudikant, jew il-jeddijiet jidhru prima facie, mal-ewwel daqqa t'għajn, jew ma jidhru xejn, għall-finijiet tal-ħruġ tal-mandat."*

Illi jingħad ukoll illi l-fatt li tintlaqa' talba għall-ħruġ tal-Mandat, ma jfissirx li l-jedd ikun ippruvat. Kif daqstant ieħor ma jfissirx, illi għax talba għall-ħruġ ta' Mandat ma tintlaqax, allura l-jedd pretiż ma jeżistix. Mhux il-kompitu tal-Qorti fl-atti tal-Mandat tara jekk il-jedd pretiż hux suxxettibbli għal suċċess fl-azzjoni fil-mertu, iżda biss jekk il-jedd pretiż jikkwalifikax bħala tali għall-finijiet oġġettivi tal-liġi.

Illi kulma hu meħtieġ, u fl-istess ħin huwa biżżejjed, għall-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni, li jkun hemm fumus boni iuris. Huwa loġiku li billi l-mandat ta' inibizzjoni huwa att kawtelatorju li jrid jinħareġ qabel ma jiġi aċċertat min għandu raġun, il-mandat jinħareġ favur dak li "jidher" (fi kliem l-istess liġi) mal-ewwel daqqa t'għajn li għandu raġun. Iġifieri b'mod verosimili jew plawsibbli, fi kliem ieħor b'mod li jitwemmen jew ikun kredibbli. Dan min-naħa l-waħda jeskludi pretenzjonijiet li huma frivoli jew assurdi, jew saħansitra fejn hemm mera possibbiltà u min-naħa l-oħra jeskludi l-ħtieġa li l-pretenzjoni jkollha probbabilità kbira li tintlaqa'. Dan hu konformi maċ-ċirkostanza li proċedura ta' din ix-xorta hija intiża sabiex tkun sommarja, billi mhuwiex mistenni li jitressaq quddiem il-Qorti fi stadju bħal dan, kulma jmissu jitressaq quddiemha, waqt is-smigħ tal-kawża dwar il-jedd. Dan billi fil-proċess dwar il-mertu, l-iskop hu li jiġi aċċertat x'inhu d-dritt fil-każ konkret, filwaqt li l-iskop tal-proċess għall-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni għandu biss il-funzjoni strumentali li jikkawtela pretenzjoni ta' dritt, anke jekk din tista' ma tkunx fondata, sakemm ikun hemm pronunzjament ġudizzjarju dwar jekk hix tabilħaqq fondata fid-dritt jew le.

Mal-imsemmija tliet elementi espliċitament imsemmija mil-liġi, jistgħu jiżdiedu oħrajn, bosta minnhom elaborati mill-ġurisprudenza:

(4) <u>Il-Mandat ta' Inibizzjoni huwa meqjus bħala mezz proċedurali ta' natura eċċezzjonali</u>. Ara **Charles Mugliett vs. Saviour Bonnici** *mogħti fil-25 ta' Jannar, 2005 per Imħallef Joseph R. Micallef :*

> *"il-ħarsien li l-liġi qiegħda timmira għalih bi proċediment bħal dak tal-lum huwa li, mingħajr il-ħruġ tal-Mandat, il-jedd li jista' jkollu r-rikorrent jitneħħa darba għal dejjem u b'mod irrimedjabbli. Dan ma jfissirx li l-fatt li talba għall-ħruġ ta' Mandat ta' Inibizzjoni tintlaqa',*

> *ikun ifisser li l-jedd huwa ppruvat. Bħalma lanqas iffisser li l-fatt li talba għall-ħruġ ta' Mandat bħal dak ma ntlaqax ikun ifisser li l-jedd pretiż ma jeżistix. It-tiftix li trid tagħmel il-Qorti huwa dak jekk, bl-għemil li minnu qiegħed jibża' r-rikorrent, jistax jintilef darba għal dejjem jedd li l-istess rikorrent jidher li għandu filwaqt li ħareġ it-talba għall-ħruġ tal-Mandat."*

(5) "Ir-rabta ta' Mandat ta' Inibizzjoni m'għandhiex tintuża bħala arma ta' theddid jew ġegħiel (arm twisting) lill-parti intimata li, jew tagħmel dak li tixtieq il-parti rikorrenti jew ma tagħmel xejn. B'dan il-mod, il-mandat ma jibqgħax għodda li tħares il-jedd prima facie tal-parti rikorrenti, imma ssir sarima li żżomm lil parti intimata milli tgawdi l-jeddijiet tagħha. Il-Qorti hi tal-fehma li qatt ma kienet ir-rieda tal-liġi li l-Mandat ta' Inibizzjoni jinbidel f'arma bħal din." Ara **Avukat Dr John Gauci vs. Direttur tal-Kuntratti**, *Prim' Awla, 18 ta' Lulju, 2008.*

(6) Ir-rekwiżiti għall-ħruġ tal-Mandat huma kumulattivi mhux alternattivi. Għalhekk jekk xi wieħed minnhom ma jirriżultax, il-Qorti għandha tiċħad it-talba għall-ħruġ tal-Mandat.

Konsiderazzjonijiet fattwali

Jirriżulta, bħala fatt mhux ikkontestat, illi l-garage 179, Triq Ponsomby, Mosta, jinsab adjaċenti u jmiss mal-propjeta tar-rikorrenti, ossija 181, Triq Ponsomby, Mosta.

Jirriżulta, di fatti, minn dokumentazzjoni ossija ritratti eżebiti mir-rikorrenti, illi l-garage jifforma parti mill-binja fejn hemm ir-residenza ossija dar tar-rikorrent u, fil-propjeta' tar-rikorrenti, jidher illi hemm bieb iffurmat, iżda mbarrat bil-ġebel, illi jaċċedi għal tali garage.

Jirriżulta illi r-rikorrenti, fl-14 ta' Marzu 2014, kien kiteb lill-Uffiċċju Konġunt sabiex jingħata il-kirja tal-fond ossija garage, liema talba, iżda, ġiet rifjutata mill-istess Uffiċċju Konġunt fit-30 ta' Ġunju 2015 taħt il-premessa illi l-fond kien mikri lill-terzi.

Jirriżulta illi t-terza persuna, illum il-ġurnata, għaddiet għal ħajja aħjar, w il-fond ossija garage ingħadda lill-Awtorita' tal-Artjiiet sabiex tiddisponi minnu kif jidhrilha opportun.

Konsiderazzjonjiet finali

Jirriżulta illi l-Awtorita' ddikjarat quddiem dina l-Qorti illi l-bini ossija garage ser jingħata lill-Organizazzjoni Volontarja ta' Mosta Rotunda Foundation u dana a tenur tal-Artikolu 31 (g) (e) tal-Kap 573, u dana għal raġunijiet kulturali u soċjali kif hemm ipprovdut.

Jirriżulta illi r-rikorrent jikkontendi illi bħala pussessur ta' propjeta biswit il-propjeta', a tenur tal-Artikolu 32 tal-Kap 573 huwa kellu jingħata d-dritt ta' l-ewwel rifjut.

Jirriżulta illi tali dritt ma ngħatax lir-rikorrent u ġie dikjarat fil-Qorti illi d-deċiżjoni tal-Awtorita' hija dik li hi.

Jirriżulta illi l-mod kif inhu strutturat u mibni l-garage 179, Triq Ponsomby, Mosta w il-fatt li jidher ċarament li kien oriġinalment jifforma parti intrinsika tal-binja ossija residenza tar-rikorrenti.

Jirriżulta illi l-fatt li tali garage ser jingħata lill-terzi mingħajr ma r-rikorrent, li huwa propretarju tal-fond li parti minnhom jikkonsisti l-garage meritu tal-Mandat odjern, ma jingħata d-dritt ta' l-ewwel rifjut, jista' jikkawża preġudizzju irreparabbli lir-rikorrenti, liema garage ser jiġi mgħoddi lill-Għaqda tal-Armar tal-Mosta sabiex jaħżnu oġġetti tagħhom meta, skond ir-rikorrent stess, l-istess Għaqda ġia għandha maħzen ferm akbar f'post ieħor kif ukoll illi l-lok fejn instab tali garage jaf jillimita konsiderevolment l-użu ta' tali garage għall-għanijiet indikati mill-Awtorita'.

Jirriżulta, għalhekk, illi r-rikorrent jista' jkun irremedjabbilment preġudikat f'każ illi l-fond jingħata lill-terzi mingħajr ma jingħata d-dritt ta' l-ewwel rifjut.

Jirriżulta, għalhekk, illi '*prima facie*' ma hemm ebda raġuni għaliex il-Mandat ta' Inibizzjoni kif redatt u ġia milqugħ provviżorjament fit-28 ta' Awissu 2019, ma għandux jiġi milqugħ definittivament, stante illi jirriżultaw l-elementi rikjesti mil-Liġi.

Deċiżjoni finali

Il-Qorti,

Wara illi rat l-atti ppreżentati quddiemha u s-sottomissjonijiet ta' l-abbli difensuri taż-żewġ partijiet;

Wara illi għamlet il-konsiderazzjonijiet fuq premessi;

Tiddeċiedi t-talba magħmula fit-12 ta' Diċembru 2023 billi :

Tilqa' t-talba għall-ħruġ tal-Mandat ta' Inibizzjoni kif redatt.

Spejjeż ikunu a karigu ta' l-intimat.

Francesco Depasquale **LL.D. LL.M. (IMLI)**
Imħallef

Rita Sciberras
Deputat Reġistratur